

TOTOLIKA

Selebrashon di DIA MUNDIAL di DOWN SINDROME na un manera uniko

TA SALI KADA 6 LUNA • HALFJAARLIJKS • TWICE A YEAR

REVISTA DI

"Totolika"

Asosashon di mayor i amigunan di personanan ku desabilitat mental.

Afiliá na Caribbean Association on mobilizing resources and opportunities for persons with developmental disabilities (CAMRODD).

Afiliá na liga internashonal di Asosashon pa persona ku un desabilitat mental.

Afiliá na Fedemakro.

Trahandu en estrecho koperashon ku Fundashon Kontakto, Fundashon Verriet i Special Olympics Curaçao.

"Totolika"

Vereniging van ouders en vrienden van personen met een verstandelijke beperking.

Aangesloten bij Caribbean Association on mobilizing resources and opportunities for persons with developmental disabilities (CAMRODD).

Aangesloten bij Inclusion International.

Aangesloten bij Fedemakro.

Nauw samenwerkend met Fundashon Kontakto, Stichting Verriet en Special Olympics Curaçao.

"Totolika"

Association of parents and friends of persons with a mental disability.

Affiliated to the Caribbean Association on mobilizing resources and opportunities for persons with developmental disabilities (CAMRODD).

Affiliated to Inclusion International.

Affiliated to Fedemakro.

Working together with Fundashon Kontakto, Foundation Verriet and Special Olympics Curaçao.

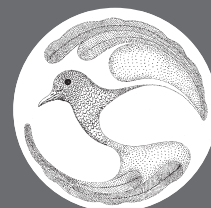
**Redakshon /
Redactie / Editors**
Aminta Sprockel & Mía Eisden

Foto's
Pers en Totolika

Typesetting / Layout
I-Design, tel.: 524 8068

Printing
INTERPRESS N.V.

Oplage: 3.000 stuks

Beschermvrouwe

: Mw. Dulcie Goedgedrag - Terborg

DIREKTIVA TOTOLIKA

Presidente
1e Sekretario
2e Sekretario
1e Tesorero
2e Tesorero
Komisario

: Sr. W. Harms
: Sra. A. Loos
: Sr. H. Scharbay
: Sr. N. de Haseht
: Sra. H. Bonito
: Sr. A. Paula
: Sra. Th. Rudolph
: Sra. W. Ralf
: Sra. M. Fraai - Linzey
: Sra. A. Sprockel
: Sra. A. Dindial-Schob
: Sra. E. Vos

Montagne Rey 98, tel.: 4614233 / 5609400
Mahuma, Kaya P. 362, tel.: 4614233 / 6712733
Winston Churchillweg 157c, tel.: 8683831
Scherpenheuvel 14e, tel.: 7676563 / 6990883
Clioweg 11, tel.: 7675429
Mahuma 133
Res. Palma Real kv. 19, tel.: 7377759
Kaya C.A. Victorina 24, tel.: 5101663
Kaya Seru di Milon 60
Jongbloed 171, tel.: 7378824 / 5614138

Presidente Honorario
Miembro di Honor
Miembro di komishon

Sentro Totolika
Kontakto/Wenkel di Fishi I+II
V.S.O. Marieta Albertoe
SGR-Groep en Fundashon Verriet
Special Olympics Curaçao
Wegateka Totolika
Informatiecentrum
Praaggroep

: Sra. Peggy Kramers-Grootens
: Sra. Samantha Daal-Laclé
: Sra. M. Boyé
: Sr. Henk Kamsteeg
: Sr. Willy Harms
: Peggy Kramers-Grootens
: Sra. M. Eisden
: Sr. Domingos Mendes

Utweg z/n, tel.: 7378291
Utweg z/n, tel.: 7376762

Christinalaan, tel.: 7367600
Sedreko / Landhuis Hel, tel.: 4614233 / 5609400
Utweg z/n, tel.: 7378291
Utweg z/n, tel.: 7378291 / fax: 7372609
Tel.: 5204227/ 869351600

Bankrekeningen
E-mail

: MCB 77171103 / RBT Bank 1430262 / Giro 426555
: totolika@onenet.an

KONTENIDO • INHOUD • CONTENTS

INTRODUCTIE	3
KARNAVALIKA	4
SELEBRASHON DI DIA MUNDIAL DI DOWN SÍNDROME	5
DE VIERING VAN DE DOWN SYNDROOM WERELDDAG	6
TORNEO DI LANDAMENTU DEN LAMAN.....	7
REUNION GENERAL ANUAL 2012	8
GENERAL MEMBERS' MEETING 2012	9

IRIS (16) HEEFT HET GEWOON GOED MET HAAR ZUS	10
KAMPAMENTU DI PRAATGROEP "KU ALA FUERTE"	13
INDRUKWEKKENDE STAGE OP CURAÇAO	13
KAMPAMENTU TOTOLIKA NA PANNEKOEK	14
ISLA FINANCES THE 2ND PHASE OF THE SPORTS CENTER	16
MAAK KENNIS MET DE NAFASI GROEP	20
NA MEMORIA DI FREDDY (TUTY) DA COSTA GOMEZ	22

INTRODUKSHON

Aña 2012 a kuminsá i ta progresá ku un spit formidabel. Ya nos ta den di dos mitar di aña despues di tabatin 6 luna ku algun aktivitat bastante importante. E almuerzo riba 21 di mart, Dia Mundial di Down's Síndrome, tabata un evento úniko. Tabata un almuerzo pa e patrosinadonan mas serka di Totolika, sirbí dor di e klientenan ku Síndrome di Down di Wenkel di Fishi. Algun siman promé ku e evento nan a haña training den e detayenan kon ta sirbi hende na mesa, bou di direkshon di Jacques Hasselmeyer. E almuerzo mes a bai fenomenal, no ménos dor ku aparte di e kuminda sukulente, e sirbimentu tabata kasi profeshonal i hasí ku suma plaser.

Naturalmente tabatin e aktivitatnan anual, manera Karnavalika, diferente enkuentro ku mayor, Reunion General Anual, un kamp pa Praatgroep i un kamp pa 60 bishitante di Wenkel di Fishi, i un punto kulminante ku ta firmamentu di Direktiva di Stichting Beheer i Betonbouw N.V. pa konstrukshon di un dak riba e Johan Crujffveld, pa kual Refineria Isla ta regalá fl. 1.893.840,00.

Un sombra poko skur tabata kologá si riba e Aktivitatnan despues di Skol di Fundashon Formashon i Alegria ku a haña solamente fl. 600.000,00 di supsidio ku ta yega nèt pa e promé 6 lunanan dia na. Mayornan i lidernan a pasa den hopi skual den un insertidumbre si na ougùstùs aktivitatnan lo por sigui. Totolika tin amigunan hopi fiel i komprehensivo ku sa ku tur e fundashonnan ruman ta traha serio i responsabel i nan a yuda trese un solushon. Un danki spesial na AMFO i Samenwerkende Fondsen ku no kier a laga e 300 muchanan na kaya.

Awor nos ta kuminsá despues di un fakansi yen di energia na e di dos mitar di aña. Laga nos comprometé nos mes di hasi di e lunanan ku ta bini, lunanan fruktífero i balioso. Kada dia ta un, hasi bon uso di dje.

INTRODUCTIE

Het jaar 2012 is begonnen en vliegt in een sneltreinvaart voorbij. Wij zijn al in de 2e helft van het jaar en hebben enkele geweldige evenementen achter de rug. Zo hebben wij op 21 maart, de Internationale Down Syndroomdag gevierd met een uniek evenement. Het was een lunch voor de naaste sponsors en vrijwilligers, opgediend door cliënten met het Syndroom van Down die Wenkel di Fishi bezoeken. Enkele weken daarvoor werden zij in de kleine details getraind o.l.v. dhr. Jacques Hasselmeyer. De lunch was fenomenaal, niet alleen omdat het eten heerlijk was maar omdat het met een intens plezier werd gedaan.

Natuurlijk waren daar ook de jaarlijkse activiteiten zoals Karnavalika, verschillende ouderbijeenkomsten, de Algemene Ledenvergadering, een kamp voor de Praatgroep en één voor de bezoekers van Wenkel di Fishi, en als hoogtepunt de ondertekening van het contract tussen de Beheerstichting Mon Repos en Betonbouw N.V. voor de bouw van een overkapping van het Johan Crujffveld waarvoor Refineria Isla fl. 1.893.840,00 heeft gedoneerd. Jammergenoeg werd dit alles een beetje overschaduwd door de onzekerheid bij de Stichting Fundashon Formashon i Alegria, die van de Overheid slechts fl. 600.000,00 subsidie kreeg, dat alleen voor de eerste 6 maanden van 2012 berekend was. Ouders en begeleiders hebben lange tijd in grote onzekerheid geleefd over de vraag of de activiteiten in augustus wel door konden gaan. Maar Totolika heeft goede en trouwe vrienden, die weten dat onze zusterstichtingen serieus werken en verantwoordelijk, en zij kwamen met een oplossing. Een speciaal woord van dank aan AMFO en Samenwerkende Fondsen die onze 300 schoolkinderen niet in de steek wilden laten.

Wij beginnen nu na de vakantie weer vol energie aan de tweede helft van het jaar. Laat ons het voornemen maken om van dit komende halfjaar, een vruchtbare en waardevolle tijd te maken. Elke dag is er een, maak er goed gebruik van.

INTRODUCTION

The year 2012 has started and is zipping by. We have already landed in the second half of the year, with some fantastic events now well behind us. On March 21 we celebrated the International Down Syndrome Day with a unique event, namely a lunch for our closest sponsors and volunteers, served by the Down syndrome clients that visit the "Wenkel di Fishi". A couple of weeks before that they received training in the minutest details, given them under the direction of Mr. Jacques Hasselmeyer. That lunch was phenomenal, not only because the food was delicious, but also because it was served with intense pleasure. Of course we also had the annual activities, such as "Karnavalika", various parents' meetings, the General Members' Meeting, a camp for the conversation group and one for the "Wenkel di Fishi" visitors. The culmination was the signing of the contract between "Beheersstichting Mon Repos" and "Betonbouw N.V." for the construction of a roof to cover the Johan Cruiff soccer field, for the realization of which Isla Refinery kindly donated f.1,893,840.

Unfortunately the uncertainty at the "Stichting Fundashon Formashon i Alegria" cast a bit of a shadow on all these positive developments: Government granted this foundation a subsidy of only f.600,000., calculated to cover only the first six months of 2012. Parents and counselors were left in great uncertainty for a long time in connection with the question as to whether or not the planned activities could be held in August. But Totolika has some good and faithful friends who know that our sister foundations work seriously and responsibly, and these friends provided a solution. A special thanks to "AMFO" and the "Samenwerkende Fondsen" who did not want to see our 300 school-going kids left in the dark.

After the holidays we will tackle the second half of the year most energetically again. Let's resolve to make this coming half year a fruitful and valuable one. Every day is a God-given new day, so let's make the most of it!

'Karnavalika'

Manera tur aña, Kiwanis Curaçao ta spònsa Asosiashon Totolika den selebrashon di su fiesta di Karnaval ku a tuma lugá riba:

DIA 10 DI FEBRÜARI 2012.

Tur nos miembronan a bini ku algu di haber ku "Piratanan".
Nos a djump e aña aki na Sentro Totolika riba músika di DJ Carlito alias "TEGO".

Melvin (Vinci) Rosalie

Rhadenus Tremus

Renata Pestana i Angelo Mendes

SELEBRASHON DI DIA MUNDIAL DI DOWN SÍNDROME

E aña aki Asosiashon Totolika a selebrá e Dia Mundial di Down Síndrome na un manera úniko. Aparte di vários programa na radio i televishon Totolika a ofresé su spònsenan i kolaboradónan un almuerzo spesial. Esei no solamente pasobra e tabata dushi, pero pasobra esnan ku a sirbi tabata 10 hóben adulto ku Síndrome di Down ku ta bishita Wenkel di Fishi. Durante algun siman anterior nan a haña un training serka Jacques Hasselmeyer pa por fungi komo un 'waiter (ress)' perfekto.

E plan a logra 100%. Invitadonan a gosa sin fin for di kuminsamentu, ku nan a haña un bonbiní ku tokamentu di kai-orgel dor di Juansito Halabi.

Totolika ke felisitá i gradise tur su amigunan ku Down Síndrome: Juan Halabi, Sherwin Casimiri, Harlan Dindial, Elisa Harmsen, Monique Elgersma, Lysai Neuman, Vanessa Morillo, Roald Gijsbertha, Shanella Schotborg en Renny Windster ku a yuda malkriá Totolika su spònsenan i kolaboradónan den un ambiente hopi agradabel. Un danki tambe na Arshanti Tram ku a deleitá presentenan ku algun poesia.

Vanessa Morillo ku un "welkomdrankje"

CELEBRATION WORLD DOWN SYNDROME DAY

This year the Totolika Parents' Association celebrated the World Down Syndrome Day in a unique fashion. Next to the various radio and television programs, Totolika offered its closest sponsors and collaborators a very special lunch. Not only was the food delicious, but moreover it was served by ten young adults with a Down syndrome who visit the "Wenkel di Fishi". For some weeks prior to this event, these young adults were trained by Jacques Hasselmeyer so as to enable them to perform as perfect waiters and waitresses. The plan was successful for 100%.

The guests enjoyed themselves from the moment they arrived, and this also thanks to the "Ka'i Orgel" music offered by Juansito Halabi. Totolika again wants to thank all its good friends with a Down syndrome: Juan Halabi, Sherwin Casimiri, Harlan Dindial, Elisa Harmsen, Monique Elgersma, Lysai Neuman, Vanessa Morillo, Roald Gijsbertha, Shanella Schotborg and Renny Windster, who helped us really spoil our sponsors and collaborators in a super-enjoyable atmosphere. Totolika wishes to express its heartfelt thanks to every single person who in some way contributed to making this special event such a huge success. Our thanks go also to Ashanti Tram, who so kindly recited some poems with great feeling.

Sr. Chicu Capriles ta ofresé un check pa Totolika

Some of our waiters anxious to serve !

DE VIERING VAN DE DOWN SYNDROOM WERELDDAG

Dit jaar heeft de Oudervereniging Totolika de Down Syndroom Werelddag op een unieke wijze gevierd. Naast verschillende radio en T.V. programma's heeft Totolika haar naaste sponsors en medewerkers een heel speciale lunch aangeboden. Niet alleen omdat het lekker was maar omdat het werd opgediend door 10 jongvolwassenen met Down Syndroom die Wenkel di Fishi bezoeken. Gedurende enkele weken eraan voorafgaand werden zij door Jacques Hasselmeyer getraind om als perfecte waiters (ress) te fungeren. Het plan slaagde voor 100%.

De genodigden genoten vanaf hun aankomst en wel door het kai-orgelspel van Juansito Halabi. Totolika wil hierbij nogmaals al haar vrienden en vriendinnen met Down Syndroom bedanken: Juan Halabi, Sherwin Casimiri, Harlan Dindial, Elisa Harmsen, Monique Elgersma, Lysai Neuman, Vanessa Morillo, Roald Gijsbertha, Shanella Schotborg en Renny Windster die ons hebben geholpen om onze sponsors en medewerkers eens flink te verwennen in een supergezellige sfeer. Totolika wil eenieder die aan deze speciale gebeurtenis een steentje heeft bijgedragen van harte danken. Ook Ashanti Tram die met heel veel gevoel enkele gedichten voordroeg.

Sherwin Casimiri begeleidt één van de gasten naar zijn plaats aan tafel

Onze enthousiaste groep "waiters"

TORNEO DI LANDAMENTU DEN LAMAN

Djarason dia 23 di mei Caitlin Garot i Mandy Bonenkamp di CIOS na e siudat di Arnhem, kendenan ta kuri stage na Sedreko, a organisá un torneo di landamentu den laman pa e landadónan di Special Olympics Kòrsou. E torneo aki a tuma lugá na Wet and Wild di Mambo Beach. E landadónan a trein simannan largu pa e torneo aki. Pa e torneo aki a forma tres grupo ku a landa tres diferente distansha. Pa kada distansha por a gana diferente medaya.

Kada un di e partisipantenan a traha duru pa por a gana medaya meresé.

Josette da Costa Gomez ontvangt hier een lintje voor haar goede zwemprestatie

'OPEN WATER' ZWEMWEDSTRIJD

Op woensdag 23 mei werd er door Caitlin Garot en Mandy Bonenkamp van CIOS Arnhem die stage lopen bij Sedreko, een "open water" zwemwedstrijd georganiseerd voor de zwemmers van de Special Olympics Curaçao. Deze wedstrijd werd gehouden bij "Wet 'n Wild", Mambo Beach.

De deelnemers hebben wekenlang getraind voor deze wedstrijd. Er waren drie groepen samengesteld die verschillende afstanden zwommen. Voor iedere afstand waren er medailles te verdienen. Er werd hard gezwommen en gestreden voor goede prestaties.

Reunion general Anual 2012

Riba djadumingu 27 di mei Totolika a selebrá su reunion General Anual.

Anke e asistensha a laga hopi di deseá, tòg por papia di un reunion hopi bon. E miembronan ku tabata presente a partisipá aktivamente. Tabata un reunion ku a kana bon i rápido loke ta duna muestra di un bon preparashon. Tantu e relato anual 2011 komo e programa pa 2012 a resaltá. E relato finansiero tabata konta ku aprobashon di komishon di kaha ku tantu nan komo e tesorero por a risibí deskargo di sala. Pa e aña aki Totolika tin plannan grandioso kualnan prinsipalmente ta drei rondó di preparashon di selebrashon di e di 40 aniversario di Totolika na 2013.

Pa e aña aki tin un symposio planeá kual ta kontinuashon di nos simposio di 2011; “seksualidat, plaser? problema?” Direktiva ta trahando riba un karchi di miembresia ku lo duna derecho riba rebaho na sierto estableimentunan. No tabatin elekshon komo ku no tabatin kandidato nobo, direktiva a keda meskos.

Despues di un pousa kòrtiku i un sukulento kòpi di sòpi, Sr. Reginald Leito a sigui ku un charla hopi interesante tokante nos yerbanan i nan uso. E partisipashon di presentenan na e charla aki tabata hopi intensivo i e tópiko aki sigur ta bal un rípitishon.

Nos ta spera sinseramente ku asistensha na nos aktividatnan pa sobra di e ana aki lo ta miho.

No tabatin elekshon komo ku no tabatin kandidato nobo, direktiva a keda meskos:

<i>Presidente</i>	<i>: Sr. W. Harms</i>	<i>Presidente Honorario</i>	<i>: Sra. A. Sprockel</i>
<i>1e Sekretario</i>	<i>: Sra. A. Loos</i>	<i>Miembro di Honor</i>	<i>: Sra. A. Dindial-Schob</i>
<i>2e Sekretario</i>	<i>: Sr. H. Scharbay</i>	<i>Miembro di komishon</i>	<i>: Sra. E. Vos</i>
<i>1e Tesorero</i>	<i>: Sr. N. de Haseth</i>	<i>Miembro aspirante</i>	<i>: Sr. JawaharlalTekwan</i>
<i>2e Tesorero</i>	<i>: Sra. H. Bonito</i>		
<i>Komisario</i>	<i>: Sr. A. Paula</i>		
	<i>Sra. Th. Rudolph</i>		
	<i>Sra. W. Ralf</i>		
	<i>Sra. M. Fraai</i>		

Willy Harms (Junny) opent de vergadering

General members' meeting 2012

On May 26 the Totolika Parents' Association held its annual General Members' Meeting.

Though attendance was disappointing, we can say that the meeting was a very good one. The members who were present participated intensively in a meeting that went very smoothly, evidently the result of excellent preparation. Both the 2011 annual report and the 2012 annual program amply came to the fore. The financial annual report had already been adopted by the auditing committee, so that those present could grant both this committee and the treasurer a discharge from all liability. For the coming year Totolika has great plans, which are mainly focused on the preparations for the 40th anniversary in 2013. For this year we still have a symposium planned, as a follow-up to last year's: "Sexuality, Pleasure? Problem?"

The Board is working on the introduction of a "membership contribution card" that will entitle the bearer to discounts on various items. As there were no new candidates, the composition of the Totolika Board did not undergo any changes. After the break and a delicious cup of soup, Mr. Reginald Leito gave an interesting presentation on our herbs and their use. Participation was fantastic. This subject proved to be in very high demand, so that a repeat-presentation will be more than welcome!

We hope that attendance at the activities of the upcoming half-year will be much better.

DANSLES

Wekelijks krijgen 12 van onze jongeren onder enthousiaste leiding van Gerold Sprockel dansles. Heel serieus worden de aanwijzingen van "mijnheer Gerold" opgevolgd en na enkele weken zie je al dat onze dansers en danseressen erg vooruitgaan.

LÈS DI BAILE

Tur siman 12 di nos hóbennan ta haña lès di baile bou di guia di un Gerold Sprockel masha entusiasma. Ku hopi seriedat e alumnonan ta sigui e instrukshonnan di Gerald i ya denter di algun siman bo por mira ku nos bailadó i bailadóranan a bai hopi dilanti.

IRIS (16) HEEFT HET GEWOON GOED MET HAAR ZUS

(Uit: Plus Punt, Jrg. 6, januari 2012)

“Ik hou gewoon van mijn zusje omdat ze mijn zus is”. De zestienjarige Iris heeft een goede band met haar twee jaar jongere zus. Dat haar zus een verstandelijke beperking heeft, brengt voor Iris geen problemen met zich mee. Het enige wat soms lastig is, is dat ze altijd beziggehouden moet worden. Daar heb je als oudere zus niet altijd zin in.

Iris (16) woont met haar vader, moeder en zusje Laura (14) in Utrecht. Laura heeft een verstandelijke beperking. Hoe het is om een zusje met een beperking te hebben? “Ik weet niet anders. Laura werd geboren toen ik twee was. Maar naarmate ik wat ouder word, vraag ik me wel eens af hoe zou het zijn als ze die verstandelijke beperking niet had”. Vriendinnen van Iris hebben zusjes die zelf naar de stad gaan, die uren op hun eigen kamer zitten, die hun eigen ding doen. “Dat is bij mijn zusje anders. Eigenlijk moet er constant iemand bij zijn. Als mijn ouders de deur uit zijn, is het heel normaal dat ik haar opvang. Vriendinnen met jongere broertjes of zusjes hebben dat ook, maar bij mij is dit al heel lang zo”.

Huilen

Natuurlijk zit ze daar niet altijd op te wachten. Maar het valt Iris niet zwaar. Meestal trekt ze graag met Laura op. “Ze vindt het heel leuk als ik erbij ben. Een paar jaar geleden moest ze zelfs huilen als ik even wegging. We doen regelmatig iets samen. We maken een wandelingetje of ik breng haar naar bed of lees een boekje voor”. Laura gaat een nacht per week en een weekend in de maand naar het logeerhuis. Verder gaat ze wekelijks twee middagen naar de buitenschoolse opvang. Dat geeft Iris en haar ouders even rust. “Mijn zusje verveelt zich heel erg als ze thuis is. En het enige dat ze in haar eentje doet is muziek luisteren op haar kamer. Maar ook daarmee kan ze zich niet langer dan een kwartiertje vermaken. Dan moet jij weer verzinnen wat ze nu kan gaan doen. Dus is het soms fijn als ze een nachtje in het logeerhuis is. Heb ik mijn ouders ook eens voor mezelf. En volgens mij doen mijn ouders dit ook om haar wat meer te laten wennen aan het leven buiten ons huis”.

Het gaat prima

Hoe haar ouders het allemaal rond haar zusje geregeld hebben, weet Iris eigenlijk niet precies. Daar hoeft ze zich niet druk om te maken. “Het gaat gewoon prima bij ons thuis. Ik vind dat mijn ouders het goed doen en merk aan mijn zusje dat ze het fijn vindt hoe het gaat”.

Heeft ze contact met andere brussen? “He, dat vroeg vorig jaar een student ook al aan mij. Die deed onderzoek naar brusjes. Maar ik wil dat niet. Met anderen praten over mijn zusje die dit of dat doet, daar heb ik geen zin in. Wel ben ik een tijdje met Laura meegegaan naar de sport. Daar ging ik wel om met meisjes die ook met hun zusje mee waren. Maar het is niet zo dat je elkaar dan buiten de sport om ook nog ziet”. Iris kan goed uitleggen hoe je zou kunnen merken dat haar zusje een verstandelijke beperking heeft. “Ze praat moeilijker, is vrij kinderlijk in haar uitspraak en de woorden die ze gebruikt. En als je echt met haar praat, dan heeft ze het over wat ze ziet en dingen die gebeurd zijn. Verder gaat het niet. En wat ook wel gebeurt, is dat ze de tafel met zes borden dekt in plaats van vier. Tellen lukt niet goed”.

Het verhaal moet kloppen

Kenmerkend voor haar zusje is dat ze het heel belangrijk vindt om te weten wat haar vandaag te wachten staat. Daar loopt Iris wel eens tegenaan. “Alles is bij ons thuis heel erg gepland. Dat hoor ik tenminste van mensen die bij ons over de vloer komen. Vroeger vond ik dat nooit vervelend, maar sinds twee jaar merk ik dat de mensen met wie ik omga dit wel lastig vinden. Dan willen ze wat afspreken, maar blijken er hier thuis al allerlei dingen gepland te staan. Het is ook wel een beetje een probleem van mijzelf hoor. Want ik weet dat het voor mijn zusje heel raar is als ik ’s middags uit school niet naar huis kom. Voor haar klopt het verhaal dan niet. Ik hou daarin wel veel rekening met haar”.

Uitleggen

Last van opmerkingen uit de omgeving over haar zusje heeft Iris niet. “Vroeger gebeurde het nog wel eens dat mensen naar haar keken als we samen ergens liepen. En op de basisschool vroegen ze soms aan mij wat er met mijn zus aan de hand was. Ze doet zo kinderachtig, zeiden ze dan. Dat was lastig uit te leggen, herinnert Iris zich. “Want eigenlijk weten we niet precies wat ze heeft. Dus dat zei dan ook: Ik weet het niet. Ja, een verstandelijke beperking, dat wel. Maar dan moest je dat weer gaan uitleggen”. Tegenwoordig vertelt Iris het niet zo vaak uit zichzelf. “Het is niet echt iets wat je bij het eerste contact met iemand gaat zeggen. Vooral niet omdat het volgens mij geen invloed heeft op wie ik ben. Maar als mensen vragen waarom ik niet de diengen met mijn zusje doe die anderen met hun veertienjarige zusje doen, dan leg ik het natuurlijk wel uit”.

Toekomst

Over de toekomst hebben Iris en haar ouders het niet zo vaak. Het moment dat haar ouders op leeftijd raken – en misschien niet meer alle zorg voor Laura zelf kunnen dragen – ligt dan ook nog ver weg. Iris ziet het wel. Ze heeft het goed, met haar ouders en met haar zusje. Die heeft toevallig een verstandelijke beperking, maar dat maakt voor haar als zus geen verschil. “Ik vind niet dat ik eronder gebukt ga dat zij zo is. Ik hou gewoon van mijn zusje, omdat ze mijn zusje is”.

IRIS (16) TA BON KU LAURA SU RUMAN

(Uit: Plus Punt, Jrg. 6, januari 2012)

Mi stima mi ruman simplemente pasobra e ta mi ruman. Iris di 16 aña, tin un bon relashon ku su ruman ku ta dos aña mas chikí kuné. E hecho ku e ruman tin un limitashon mental no ta un problema pa Iris. Úniko kos un tiki laf ta ku konstantemente mester tene e ruman okupá. “Komo ruman un tiki mas grandi, no ta tur ora bo tin gana di hasi esei.”

“Iris ku su ruman Laura ta biba na kas di nan mayornan. “Kon ta pa biba ku un ruman asina? Ami no sa otro. Laura a nase dia mi tabatin dos aña so. Tin ora ku si mi ta pensa kon lo tabata si Laura no tabatin su desabilidadat.” Amiganan di Iris tin ruman ku ta bai keiru nan so, ku ta sinta oranan nan so i ta hasi nan mes kos.” Ku mi ruman esei ta otro. Semper mester tin un hende huntu kuné. Ora mi mayornan sali, ta normal ku ami ta keda huntu ku Laura. Mi amiganan ku tin ruman mas chikí tambe tin e situashon aki. Pero tòg serka nos esaki ta diferente ya pa hopi tempu kaba.”

Yoramentu

Naturalmente Laura no ta yora hopi. Mayoria biaha nan ta bai bon ku otro. Tabatin tempu ku Laura tabata yora ku Iris tabatin di sali. "Nos ta hasi hopi kos huntu. Nos ta bai kana, tin biaha mi ta lesa un kuenta pe ora e ta bai drumi." Un biaha pa siman i un wikènt kada luna Laura ta bai drumi na un logeerhuis. Dos biaha pa siman e ta bai aktivitat despues di skol. Esakinan ta duna Iris i su mayornan un tiki tempu pa nan mes tambe. "Mi ruman ta fèrfelá su mes hopi ora e ta su so. Úniko kos ku e ta hasi su so ta skucha muzik den su kamber. Pero esaki mes no ta dura mas ku un kwart di ora. Djei mester buska algu pa e hasi. Pues tin biaha ta bon ku e ta bai e logeerhuis. Maske ta e ora ei mi tin mi mayornan un tiki pa mi mes. Sigun mi nos mayornan ta hasi esaki tambe pa laga Laura kustumá ku e bida pafó di kas. E esaki ta bai hopi bon."

Kon e mayornan a regla e asunto aki no ta muchu kla pa Iris. Esei e no tin di preokupá ku n'e. "Na kas ta bai hopi bon! Mi ta haña ku nos mayornan ta hasi'ele bon i mi a ripara ku Laura tambe ta sinti'ele bon ku manera kosnan ta bai."

Laura tin kontakto ku otronan?

"Hey, aña pasa tambe un estudiante ku tabata hasi investigashon riba rumannan tambe a puntrami meskos. Pero mi no ta interesá pa konta kiko mi ruman ta hasi. Si mi a bai deporte un par di tempu ku Laura. I mi a topa muchanan ku tambe a bini ku nan ruman pero nos no tabata topa despues di deporte te pa nos papia riba kiko nos rumannan ta hasi òf laga di hasi." Iris por splikabo bon kon bo por ripara ku Laura tin un desabilidad mental. "E ta papia mas difísil ku otro mucha di su edat. Ora bo kombersá kuné e ta papia di e kosnan kue e ta mira i di kosnan ku a pasa kaba. Mas leu bo no ta yega kuné. Loke e por hasi tambe ta pone mesa pa 6 hende enbes di pa 4. Su kontamentu ta poko suak."

Struktura

Un karakterístika típiko pa Laura ta ku e mester sa adelantá kiko e por spera riba e dia ei. Esaki por molestiá Iris un tiki. "Serka nos na kas tur kos ta regla presis. Esei ta loke mi ta tende di hendenan ku ta bini serka nos na kas. Promé mi no tabata wòri ku e kos ei pero último tempu mi a ripara ku e otro hendenan si ta haña esei un tiki laf. Na momentu ku nan kier palabra algu nan ta bin tende ku ya tin un ke otro regla kaba. Pa ami tambe ta un problema pa motibu ku mi sa ku si mi no bai kas mesora despues di skol, Laura ta pensa un bes ku tin algu ku no ta klòp. Pesey mi ta tene hopi kuenta kuné."

Kuenta i rason

Iris no tin problema ku remarkenan riba e i su ruman. "Ántes tabata sosodé tin biaha ku hende ta keda wak Laura ora nos ta kana huntu. Anto na skol e muchanan tabata puntra kiko ta pasando ku Laura pasobra e tabata aktua asina infantil." Pa Iris esaki tabata difísil pa splika pa motibu ku eigenlijk nos no sa kiko e tin presis. "Wèl e tin un limitashon mental. Anto e ora ei bo ta hañabo ta splika kiko esei kier men."

Awendia Iris no ta bisa di su mes ta kiko Laura tin pa motibu ku no ta kos ku bo ta papia den promé kontakto ku otronan. Voral pa motibu ku esaki no tin influensha riba loke mi ta. Pero ora nan puntra ta dikun mi no ta hasi ku mi ruman meskos ku otro muchanan ta hasi ku nan ruman, si mi ta splika ta kiko Laura tin."

Futuro

Iris ku nan mayornan no sa papia muchu riba futuro. E tempu ku nan mayornan lo yega edat avansá, i ku posiblemente nan lo no por kuida Laura mesun bon mas, ta musta basta leu ainda. Iris ta pasando bon ku Laura i nan mayornan. "Kasualmente Laura tin un limitashon mental pero esei no ta hasi diferensha komo ruman. Mi no ta haña ku e situashon aki ta un peso p'ami." Mi stima mi ruman simplemente pasobra e ta mi ruman.

18-19-20 mei

KAMPAMENTU DI PRAATGROEP "KU ALA FUERTE"

Den e wikènt di 18-19-20 mei Totolika su praatgroep: Ala Fuerte a bai na nan tremendo kampamentu. Na yegada di e kampamentu tur hende tabata alegre i ku hopi animo pa gosa di e wikènt huntu ku otro.

E dushi wikènthùis

Nos a hasi diferente aktivitat huntu, manera: landamentu / kana rònt den bario / wega nan di dominó / bbq / komedia / charada / sakamentu di potrèt / kontamentu di chiste etc. Aki nan na diferente okashon e hóbenan por a ekspresá nan mes, e hóbenan a komuniká ku otro i tambe deliberá riba diferente tópiko. Komo ku durante siman tur e hóbenan ta traha, e wikènt aki tabata unu kaminda ku nan por a sosegá i relahá, sinta kantu di laman i reflekshoná.

Tabata hopi great pa mira kon tur hende tabata bai bon ku otro, e komunikashon a kana di hóben pa hóben i tambe di lider pa lider. Tur persona presente a duna un man pa por a hasi e kampamentu aki unu inolvidabel.

Uit: Algemeen Dagblad, zaterdag 21 april 2012

(Foto en tekst: Agnes van Bergen)

Indrukwekkende stage op Curaçao

In de startblokken voor een spelletje voetbal op het sportveld van Totolika

Zeven leerlingen uit Nederland, samen met zeven leerlingen van het Colegio Alejandro Paulo (KAP), voorheen PSC kunnen terugzien op een geweldige stagetijd. In de toekomst zal er uitwisseling plaats vinden en leerlingen van het KAP zullen dan naar Nederland teruggaan.

De Nederlandse leerlingen zullen naar aanleiding van hun bevindingen een actielijst opstellen voor de groep die volgend jaar naar Curaçao zal komen.

Een kijkje bij Totolika geeft een veelheid van mogelijkheden, waarbij de afdeling 'obra di man' (handenarbeid) genoeg vraag heeft naar materiaal, evenals benodigdheden voor de werkplaats waar getimmerd, geschuurd en geverfd wordt. Ook de tuinafdeling en de wasserette zijn bezocht. Sporten komt aan de orde in de vorm van voetbal op het voetbalveld.

Deze maatschappelijke stage is volgens Shery Apostel, projectleidster en docente aan de Wolfert van Borselen Scholengroep in Rotterdam, een groot success geworden. Fundashon Kontakto "Wenkel di Fishi" heeft deze korte stage ook als zeer positief ervaren.

30-31 mei / 1 yüni 2012

Kampamentu Totolika na Pannekoek

Hoera, we vertrekken !

A skohe fishi komo tema

Ehersisio di mainta

Dianan 30 , 31 di mei i 1 di yüni tabatin un kampa-mentu mas di Totolika. E studiantenan di CIOS ku a organisá e kampamentu aki e biaha aki a skohe fishi komo tema. Despues ku e klientenan a yega na e sitio di kampamentu Lanthùis Pannekoek, a repartonan den gruponan di fishi, e promé aktivitat a start sali. Esaki tabata konsistí di traha i pinta algu relashoná ku bo fishi riba un bandera. E banderanan a resultá berdaderamente grandioso. Despues di mèrdia tabatin aktivitat di deporte. Aki kada fishi tabatin un wega pa hasi, por ehèmpel trèk na un slang di awa, un trayekto di awa, òf hap riba kuki. Tur partisipante a hunga ku hopi plaser.

Pa och'or di anochi tabata ora pa e aktivitat di e anochi ei esta kareda di spiritu. Ku kara tapa e partisipantenan mester a sigui un sinta i na kaminda tabata kishikí nan i nan tabata tende sonidonan span-toso. E aktivitat aki tambe tabata

unu hopi eksitoso i ku sigur nan lo sigui papia hopi tempu ariba. Siguiante mainta tabatin di lanta trempan pa ehersisio di mainta. Despues di a lanta for di soño, desayuno tabata warda nan.

E aktivitat di e mainta ei tabata un torneo di leinbal. Tur hende a hunga hopi intensivo i por lo tantu tabatin hopi punto ku a keda di skor. Despues di lùunch a toka turno na e spùrtogt kaminda tambe e tema a bini dilanti. Riba kada fishi tabatin dos pregunta. Despues di un sukulento Barbekiú tabata ora pa balia poko. Carl a duna un tremendo presentashon komo Michael Jackson. Tambe nan a balia e balia di kambia pareha. Baile di stul tambe tabata aden. Despues a yega ora pa kada ken buska un soño. E delaster dia di e kampamentu tambe a kuminsá ku ehersisio di mainta. Pa diesdos or di mèrdia e búsnan tabata para bek na Sentro Totolika. Tur hende kansa pero satisfecho ku un kampamentu eksitoso.

Mandy i Caitlin

30-31 mei / 1 juni 2012

Totolika kamp te Pannekoek

Op 30, 31 mei en 1 juni vond er weer een Totolika kamp plaats. De studenten van het CIOS die dit kamp organiseren hadden dit jaar gekozen voor het thema 'beroepen'. Nadat de cliënten waren gearriveerd op de kamp locatie, landhuis pannenkoek en in groepen/beroepen waren verdeeld ging de eerste activiteit van start. Dit was het knutselen en versieren van een vlag met tekeningen van jou beroep. Het resultaat van deze vlaggen is echt super!

's Middags vond de sportdag plaats. Tijdens deze sportdag had ieder beroep een spel, bijvoorbeeld tuinslang trekken, een water parcours, koekhapen en autoband werpen. Deze spellen werden met veel plezier door iedereen gespeeld. Om 20.00 uur was het tijd voor de avond activiteit; de spooktocht. De deelnemers moesten geblinddoekt een lint volgen en werden onderweg gekieteld en hoorde geluiden. Ook dit was een geslaagde activiteit waar ze waarschijnlijk nog lang over na zullen praten. De volgende ochtend was het weer vroeg op voor de ochtendgymnastiek. Nadat de

deelnemers wakker waren gedanst stond het ontbijt klaar. De ochtendactiviteit was een lijnbaltoernooi. Er werd fanatiek gespeeld en aangemoedigd, er zijn dan ook veel punten behaald door alle teams. Nadat de lunch achter de kiezen was, was het tijd voor de speurtocht.

Ook hier kwam het thema in terug. Over ieder beroep werden twee vragen gesteld. Na het eten van een heerlijke barbecue was het tijd voor de disco. Er werd flink gedanst en er werd een mooi optreden gegeven door Karl als Michael Jackson. Ook werd er nog de wisseldans gedanst en de stoelendans. Toen was het tijd voor iedereen om zijn bed op te zoeken. De laatste dag van het kamp was al aangebroken, deze werd gestart met ochtendgymnastiek. Om 12.00 uur waren de bussen terug bij Totolika en was iedereen moe maar voldaan van een geslaagd kamp 2012.

Mandy en Caitlin

Het tekenen van de vlag

Door: Rien te Hennepe

Nieuwe vogel op pilaar waakt over Sentro Totolika

Nadat in juni vorig jaar, na maanden hard werken, met een geweldige opening en onthulling 4 prachtige beelden geplaatst zijn bij de ingang van de Uteweg, werd afgesproken dat er ook een nieuwe vogel op de pilaar zou komen.

Ook deze vogel wordt gemaakt van steen van de Tafelberg en samen met de pupillen van Wenkel di Fishi vervaardigd. Het zou fantastisch geweest zijn als deze vogel in september dit jaar zou kunnen worden onthuld, maar dit is helaas niet haalbaar.

Wel wordt er hard aan gewerkt om in ieder geval nog dit jaar de nieuwe vogel te laten waken vanaf zijn hoge plek aan de Uteweg. Om een indruk te geven hoe de vogel er uit gaat zien een foto van een model op ware grootte en enkele blokken steen waarvan hij gemaakt wordt.

Despues ku na yûni aña pasa, siguiendo un temporada di un par di luna di trabou intensivo i duru, durante un seremonia impresonante a inougurá kuater estatua presioso na entrada di sentro totolika na Uteweg, a palabra for di e dia ei ku lo pone un para nobo riba e pila den e kura.

Meskos ku e estatuanan , e para tambe ta wòrdu traha ku piedra di seri wama huntu ku nos hóbennan di Wenkel di Fishi. Lo tabata ideal si e para por a bini kla pa por a inougurele na sèptèmber selebrando un aniversario mas di Totolika, pero lamentablemente sèptèmber no ta alkansabel. Sí nan ta trahando duru pa por logra ku promé ku fin di e aña aki e para lo ta vigilando riba Sentro Totolika. Pa duna un idea kon e para lo keda nos ta mustra aki potrèt di un model di unu i e tipo di piedra ku kual ta traha e para.

ENKUENTRO KU MAYOR

Na 6 di mei nos mayornan i hóbennan a pasa un dushi mainta ku weganan manera dominó i 'mens erger je niet'.

E ambiente tabata asina dushi ku nos a disidí pa ripitié!

ISLA REFINERY N.V. FINANCES THE 2ND PHASE OF THE SPORTS CENTER AT MON REPOS FOR TOTOLIKA

Within the framework of the Social Plan executed by Isla Refinery every year, whereby various entities and schools are helped, Totolika received the great news end 2011 that Isla Refinery was prepared to finance the roof for the Johan Cruijff soccer field, estimated to cost NAf.1,893,840. It goes without saying that the “Stichting Beheer Sportterrein Mon Repos” was more than thrilled with this offer, as the plans for this facility were already completed.

After obtaining the long lease of the site, the Board immediately drew up a 3-phase plan, the first phase of which was the soccer field, followed by phase 2, its roof, with a multi-functional building as the 3rd phase. In 2006 Totolika was selected for the realization of the Johan Cruijff soccer field, and as the plan was already made, this new facility was formally opened a couple of months later by HRH Queen Beatrix and Johan Cruijff himself. Today, school-going and neighborhood kids use the field daily, but now they will be able to use it more intensively with neither rain nor darkness hindering play-time anymore. Immediately following the good news in December 2011, the fundation started making the necessary preparations and on June 6th the contract could be signed with “Betonbouw”.

“Babranis” will be in charge of the management of this project, with Mr. Cheyenne Ranis heading the team. As is the case with all large Totolika’s projects, Mr. Herman George again expressed his willingness to act as advisor. The second phase involves the roof covering the field, some bath and locker rooms, adapted to meet the needs of persons with a limitation as also the elderly. As a special note it can be stated that the electricity costs will be kept to a minimum thanks to the use of solar panels.

The management board of the “Stichting Beheer Sportterrein Mon Repos” consists of the following persons: Ms Dorise Ayala, Mr. Sidney Bor, Mr. Willy (Junny) Harms, Mr. Henk Stomp, and Ms Aminta Sprockel as chairman.

Drawing of the roof

Mr. Cheyenne Ranis shows one of the drawings of the roof covering the field

REFINERIA ISLA N.V. FINANCIERT DE 2E FASE VAN HET SPORTCENTRUM TE MON REPOS VOOR TOTOLIKA

In het kader van het Sociaal Plan, dat de Refineria Isla elk jaar uitvoert, door verschillende instanties en scholen te helpen, kreeg Totolika eind 2011 het geweldige nieuws, dat de Refineria Isla bereid was om het dak voor het Johan Cruijffveld te financieren, begroot op NAF. 1.893.840,--.

De Stichting Beheer Sportterrein Mon Repos, was natuurlijk buitengewoon blij met dit voorstel, daar de plannen hiervoor al gereed waren. Meteen na het krijgen van het terrein in erfpacht in 2006, had het bestuur al een drie faseplan opgesteld, waarvan de eerste fase het veld was, daarna de overkapping als tweede en als derde een multifunctioneel gebouw.

Dhr. Kenneth Gijsbertha spreekt namens Refineria Isla de aanwezigen toe. Naast hem staan dhr. Cheyenne Ranis, directievoerder (l) en dhr. Henk Stomp, bestuurslid Beheerstichting (r)

In 2006 werd Totolika uitgekozen voor het aanleggen van het Johan Cruijffveld en omdat het plan klaar lag, kon na enkele maanden al, dit veld geopend door Koningin Beatrix en Johan Cruijff. Scholen en de buurtjongens maken dagelijks gebruik van het veld, maar dit gebruik zal nu veel intensiever worden nu men niet meer door de regen verhinderd zal worden en 's avonds ook daar terecht kan. Meteen na het goede nieuws in december 2011 is de stichting begonnen met de voorbereidingen en op 6 juni kon de ondertekening van het contract met Betonbouw plaatsvinden. De directievoering is in handen van Babranis in de persoon van dhr. Cheyenne Ranis. Zoals bij alle grote projecten van Totolika heeft dhr. Herman George zich bereid verklaard als adviseur op te treden.

De tweede fase omvat de overkapping, enkele bad- en kleedkamers, aanpast voor mensen met een beperking en bejaarden. Als bijzonderheid kan vermeld worden dat de elektriciteitskosten bestreden zullen worden door het gebruik van zonnepanelen. Het bestuur van Stichting Beheer Sportterrein Mon Repos bestaat uit: mw. Dorise Ayala, dhr. Sidney Bor, dhr. Willy (Junny) Harms, dhr. Henk Stomp en mw. Aminta Sprockel als voorzitter.

Voordat het officiële gedeelte van de contractondertekening zou beginnen, lieten onze voetballers zien hoe goed zij konden spelen

REFINERIA ISLA N.V. TA FINANSIÁ DI DOS FASE DI JOHAN CRUIJFFVELD PA TOTOLIKA

Den kuadro di e plan sosial ku tur aña Refineria Isla N.V. ta desplegá, yudando instanshanan i skolnan den nan trabou, sr. Kenneth Gijsbertha di e refineria a aserká Totolika ku e grato notisia ku nan lo ta dispuesto pa finansiá e dak di e Johan Cruijffveld, presupuestá pa NAf. 1.893.840,--.

E fundashon ku ta manehá e fèlt Stichting Beheer Sportterrein Mon Repos, a keda sumamente kontentu ku e proposishon, komo e plannan tabata kla kaba. For di 2006 na apertura di e fèlt dor di la Reina Beatrix i Johan Cruijff, e fundashon tabatin kaba 3 fase riba papel. E promé fase e fèlt mes, di dos fase e dak i di 3 fase un edificio multifunshonal.

Firmamentu di e kontrakt

Tur dia tin skolnan i muchanan di barío ta hasi uso di e fèlt, pero awor e uso lo bira muchu mas intensivo dor ku áwaseru no por stroba i anochi tambe klupnan lo por hasi deporte aden. For di dezèmber 2011 fundashon Beheer Sportterrein Mon Repos a kuminsá ku e preparashonnan nesesario, i djarason 6 di yüni 2012 por a firma e kontrakt ku Betonbouw N.V. Sr. Cheyenne Ranis di Babranis ta enkargá ku directievoering miéntras ku Betonbouw ta hasi e konstrukshon. Manera ku tur proyekto grandi di Totolika sr. Herman George tabata dispuesto pa ta consehero.

E di dos fase aki lo konsistí di un dak, algun baño i kleedkamer i luga di parker i lo ta adaptá pa hendenan ku limitashon i hende grandi. Komo partikularidat por menshoná ku pa redusí gastunan di elektrisidat lo instalá "zonnepanelen". Stichting Beheer Sportterrein Mon Repos su direktiva ta konsistí di sra. Dorise Ayala, sr. Sidney Bor, sr. Junny Harms, sr. Henk Stomp i sra. Aminta Sprockel.

Gouverneur mr. Frits Goedgedrag in gesprek met dhr. Sidney Bor, terwijl overige genodigden in afwachting zijn op de officiële ondertekening van het contract met Betonbouw

Door: Alice Loos

MAAK KENNIS MET DE NAFASI GROEP

Wie is de Nafasi groep?

De Nafasi groep is een padvindersgroep, die elke zaterdag bij elkaar komt in het clubhuis van de Cariben in Emmastad.

In de Swalitaal betekent Nafasi "Kans". Onze speciale padvinders hebben nu ook de kans om deel te nemen aan scouting. De ouders brengen en halen hen zelf op. De groep is gestart op 23 mei 2009.

De Nafasi groep is blij dat ze officieel lid zijn van Scouting Antiano en ook lid van de wereldorganisatie van de scouting, genaamd WOSM.

Helpen van ouderen

De meeste van onze leden zijn lid van Totolika. De Nafasi scouts doen de meeste activiteiten met betrekking tot speciale projecten. Een keer per maand gaan ze of met de bus of de auto uit en werken dan op verschillende projecten. Enkele van de activiteiten van de laatste maanden zijn:

- Op Moederdag een bezoekje brengen bij een mevrouw van 101 jaar.
- Op speurtocht in Punda.
- Langs 4 landhuizen op Banda Bou en het observeren van flamingo's.
- Voor Vaderdag heeft Nafasi Hoofdcommissaris Friendsel La Cruz uitgenodigd en heeft Hopman La Cruz in het zonnetje gezet.

Wat doet Nafasi nog meer?

Wij koken, doen spelletjes, doen aan handenarbeid, we leren marcheren, wij doen mee aan de officiële activiteiten van Scouting Antiana, we kamperen, we hebben onze eigen Happy Hour, wij zorgen voor de natuur en doen nog veel meer. Elke programma van Nafasi is anders en er gebeurt altijd iets leuks. De scouts van Nafasi betalen contributie en hopen een sponsor te krijgen om grote projecten te kunnen realiseren. Scouting draagt bij aan de integrale ontwikkeling van haar leden en geeft de jongere een continue opvoeding. Enkele areas waar zij aan werkt is: zelfrespect en het respecteren

van anderen en werken aan de ontwikkeling van de persoonlijkheid van de jongeren. Vooral het aspect van de lichamelijke ontwikkeling, creativiteit, karaktervorming, empathie en spiritualiteit. Scouting werkt aan de zelfontplooiing van haar leden. Ras, geloof of sociale positie mag geen barrière vormen. Begeleiding in de normen en waarden, zoals het begrijpen van de mensenrechten, gelijkheid tussen man en vrouw. Nafasi is blij dat zij geregeld bezoek krijgt van het bestuur van de Scouting, terwijl Nafasi heel dankbaar is voor de bereidwilligheid van Grupo Cariben om steeds Nafasi te ondersteunen.

Alice Loos

SERA KONOSÍ KU GRUPO NAFASI

Ken ta Nafasi groep?

Grupo Nafasi ta un grupo di skout ku ta reuní tur djasabra na Clubhuis di Cariben na Emmastad.

Nafasi ta nifiká den e lenga swahili oportunidat. Nos skoutnan speshal tambe tin e oportunidat di partisipá den Scouting ! Mayornan mes ta trese e hóbenan i ta bin na ora bin buska nan bek. E grupo a kuminsá 23 mei 2009. Grupo Nafasi ta kontentu ku nan ta miembro ofishal di Scouting Antiano i tambe ku nan ta miembronan di e organisashon mundial grandi di scouting ku yama WOSM.

Mayoria di nos miembronan ta miembro di Totolika. E skoutnan di Nafasi ta traha mas tantu riba proyektonan speshal.

Un bia pa luna e skoutnan ta sali sea den bus òf den outo i ta traha asina riba diferente proyekto. Un par di aktividat di e último luna nan :

- Pa Dia di Mama a bishita un señora di 101 aña.
- Nafasi a hasi un speurtocht den Punda.
- Nafasi a bai Bándabou kaminda nos a hasi rekorida banda di 4 lanthùis i tambe a opservá e flamingonan.
- Pa Dia di Tata Nafasi a invitá Hoofcommissaris Friendsel LaCruz a i a pone Hopman LaCruz den spòtlait.

Kiko mas Nafasi ta hasi?

- Nos ta kushina.
- Hasi wegá.
- Traha obra di man.
- Siña marcher.
- partisipá na aktividatnan ofishal di Scouting Antianos,
- Nos ta kamper.
- Nos tin nos propio happy hour.
- Nos ta sòru pa naturalesa i asina tin hopi mas proyekto.

Kada programa di Nafasi ta difere i semper tin kos grasioso ta pasa.

E skoutnan di Nafasi ta paga kontribushon i ta spera di por haña un spònser pa asina hasi proyektonan mas grandi. Scouting ta kontribuí na desaroyo integral di su miembronan i ta duna e hóben un edukashon kontinu. Algun di e áreanan ta:

rèspèt pa medio ambiente i desaroyá e personalidat di e hóben. Prinsipalmente e fasetanan manera desaroyo di kurpa, kreatividat, formashon di karakter, kombibensia i spiritualidat. Scouting ta traha riba desaroyo propio di su miembronan. Miembronan di Scouting ta siña pa respetá nan mes i demostrá rèspèt pa otro, inkondishonal. Rasa, kredo i posishon sosial no mester ta un barera. Guia pa e balornan sosial, manera kompreshon pa derechinan humano, igualdat entre hòmer i muhé.

Nafasi ta kontentu ku riba base regular ta haña bishita di bestür di Scouting miéntras Nafasi ta masha agradecido ku algun lider di Grupo Cariben semper ta para kla pa asistensha.

Na memoria di *Freddy (Tuty)* *Da Costa Gomez*

Na memoria di Freddy (Tuty) Da Costa Gomez

Dia 20 di yùni a fayesé Freddy Da Costa Gomez, mihó konosí komo Tuty.

Tuty tabata hopi konose pa su hazañanan den deporte, espesialmente vòlibòl, pero no tur hende sa ku Tuty tabata instrumental den lantamentu di Asosiashon Totolika. Huntu ku su ekskasa Aminta Sprockel el a pone e base pa e Totolika di aworakí.

Na 1972 el a yuda buska miembronan pa forma un direktiva, i huntu ku nan a yuda organisá charla i programa na televishon, buska fondo pa e asosiashon i fórmula su estatutonan.

Ku hopi entusiasmo el a traha riba e edificio di Speelothek (Wegateka) na 1977 ku a bira huntu ku e kantor e Sede di Totolika.

Nos ke poné komo ehèmpel pa mayornan ku tin un yu ku un limitashon, pa meskos ku n'e sali dilanti pa nan yu i pone nan energia den servisio di e personanan aki.

Tuty sosegá na pas.

Asosiashon Totolika

Het zijn vaak de kleine dingen die in je herinnering blijven: de vredige momenten samen, een glimlach, een bepaald gebaar. Hoe zwaar het nu ook is, op den duur zullen deze kleine dingen het verdriet verzachten.

Overleden:

Vader van Edson Sophia op 26 juni

Moeder van Lesley Martis op 2 juli

Vader van Michael James op 10 juli

Oudervereniging Totolika en Fundashon Kontakto

In memoriam van *Freddy (Tuty)* *Da Costa Gomez*

Op 20 juni 2012 overleed Freddy (Tuty) Da Costa Gomez, beter bekend als Tuty Da Costa Gomez.

De meeste mensen kennen hem om zijn grote sportprestaties, speciaal volleybal, maar wenigen weten dat hij een pijler is geweest bij de oprichting van de Oudervereniging Totolika. Samen met zijn ex-vrouw Aminta Sprockel, heeft hij de basis gelegd voor de Totolika zoals die nu is.

In 1972 heeft hij leden helpen zoeken als bestuurslid voor de op te richten vereniging, en samen met hen heeft hij lezingen, T.V. en radioprogramma's helpen organiseren en niet te vergeten, fondswerving voor Totolika en de formulering van de statuten.

Hij heeft geholpen aan de heroprichting van de Stichting Zorg voor Geestelijk Gehandicapten.

Met veel enthousiasme heeft Tuty in 1977 gewerkt aan het gebouw van de Speelothek, dat samen met het kantoor nu Sentro Totolika is.

Wij willen Tuty als voorbeeld stellen aan alle ouders die een kind met een beperking hebben, om net als hij, hiervoor uit te komen en zich in te zetten voor deze personen.

Tuty, rust in vrede.

Oudervereniging Totolika

Uit de oude doos

Dia di deporte, 1983

Na kamp

Goed gezelschap op onze verjaardag

Bestuur en vrijwilligers aan tafel

Nos a gosa ku Telemac

By: Egil Magne Hovdenak
Uganda 1991

Go to the people
live with them
love them
learn from them
start with what they have
build on what they know
and in the end
when the work is done
the people will rejoice:
**“we have done
it ourselves”**

The golden rule:

Don't do anything
for people
that they can do
for themselves